

la reforma laboral

*un atac històric que
mereix una
resposta combativa
i contundent*

L'Executiu central del PSOE, després de mesos amenaçant amb impulsar una reforma laboral, ha complert amb la promesa. Segurament, de les poques promeses que compleix, la patronal es pot donar per satisfeta. La retallada de drets, que ha comptat amb el suport implícit de la dreta espanyola i catalana va encarada a retallar drets laborals, bàsicament a costa d'abaratir l'acomiadament, laminar la negociació col·lectiva i precaritzar les condicions de treball del jovent.

Aquestes mesures no s'allunyen de les que altres estats europeus estan aplicant, al dictat de les institucions neoliberals de la Unió Europea i el Fons Monetari Internacional, i no s'escapa de la lògica que des dels anys 80 marca la política laboral espanyola. Any rere any, reforma rere reforma, decret rere decret, totes les mesures preses van encaminades a atacar les condicions de treball com a via per garantir l'estabilitat laboral, una fórmula que ja s'ha demostrat plenament fallida. Amb l'excusa que cal implantar un model basat en la "flexiseguretat", l'últim dogma europeu que ha de regir les relacions laborals, els polítics aprofundeixen en la flexibilitat per arraconar la seguretat a la marginalitat.

Alguns dels elements que han aplanat la reforma han estat l'hegemonia del discurs neoliberal en els mitjans de comunicació i en les forces polítiques que es diuen d'esquerres i que progressivament abandonen els seus principis més bàsics per fer el joc al gran capital. A partir del moment en què l'atac més dur als drets laborals rep una tan tèbia oposició, que canalitza de forma tan distorsionada el descontentament i l'enuig d'una majoria de la ciutadania, la suposada democràcia actual queda cada cop més qüestionada i públicament sotmesa als desigs dels sistemes financers i les multinacionals.

Igualment, cal inserir aquestes mesures dins un procés més global de desmantellament de les victòries històriques de la classe treballadora. Cal recordar les ajudes indiscriminades i incondicionals a la banca, la reforma del sistema de pensions, la reducció de les inversions en els serveis socials, el manteniment de les ajudes a les escoles concertades, el debat entorn el co-pagament sanitari i la privatització paulatina dels serveis públics. S'estan prenent les mateixes mesures de pretesa "austeritat" que no fa tants anys van laminar el pes i autoritat dels estats llatinoamericans i van incrementar les desigualtats socials i la influència dels poders fàctics econòmics.

I, tanmateix, l'estratègia dels grans sindicats espanyols es manté inalterable, incapaç d'adaptar-se a una realitat canviant del món del treball. El sindicalisme defensiu, del pactisme social, burocratitzat, de concertació, elitista i encarat a la lògica electoral i de les subvencions encaixa cada derrota amb una estoica resignació que es renta la cara gràcies a una hegemonia consolidada (fins i tot a uns Països Catalans del sud de l'Albera plenament inserits en el panorama sindical espanyol), uns comptes de resultats beneficiosos i una plantilla d'alliberats/des enorme i creixent. El tacticisme de curta volada seguit des del principi de la crisi per les organitzacions que diuen representar la classe treballadora és un exemple d'aquest funcionament i que no només ha impedit imposar un anàlisi alternatiu i més social davant l'atzucac del sistema capitalista, sinó que dificultarà enormement l'èxit i l'efectivitat de la vaga del proper 29 de setembre i de les mobilitzacions prèvies, en especial per als col·lectius més precaritzats i per al jovent.

És un deure inexcusable per a les organitzacions independentistes i d'esquerres treballar en un doble sentit per tal d'aconseguir que la vaga no esdevingui tan sols una passejada puntual de delegats/des i alliberats/des que serveixi per maquillar el decret del Govern espanyol, a la vegada que cal aprofitar aquest moment estratègic per edificar una alternativa sindical i política a les elits actuals. Cal seguir l'exemple dels companys i companyes grecs/gues i

bascos/ques, entre d'altres, capaços/ces de plantejar uns objectius i un calendari de mobilitzacions concret que permet incidir en profunditat en el debat social, plantejar unes reivindicacions cada cop més majoritàriament acceptades i consolidar una força creixent de les organitzacions veritablement de classe i sense hipoteques amb el gran capital.

En els Països Catalans i entre el jovent, aquest deure és a la vegada encara més complicat i necessari. La manca d'unes dinàmiques de lluita, d'uns referents majoritaris clars i d'un qüestionament diàfan vers la situació enquistada de pau social dificulta el procés. Tanmateix, el jovent hem estat sempre la llavor de la revolta i, sense cercar màrtirs, ni plantejar-nos objectius inassolibles que puguin crear futures frustracions, ara més que mai cal treballar per avançar en la unitat d'acció, essent conscients de la importància del moment històric que vivim. Més enllà de les dificultats particulars que patirem com a joves, els atacs (presents i futurs) al conjunt de la classe treballadora també ens afectaran i de forma més sostinguda, a la vegada que cal recordar que la precarització de les nostres condicions de treball és el primer pas per generalitzar aquestes condicions a la totalitat dels treballadors i les treballadores. Per aquests motius, hem de ser capaços d'inserir-nos en les lluites que en clau de classe es realitzin, però també crear dinàmiques de mobilització específiques per a la gent jove, als carrers i als centres de treball, i fer del col·lectiu una punta de llança de la lluita.

Les mesures del decret

Destinades especialment a modificar les condicions de l'ocupació juvenil:

- **Modificació dels contractes formatius:** Una de les lògiques que ha marcat les successives reformes laborals és la creença que la precarització de les condicions del jovent ajudarà a promoure'n la contractació i, per aquest motiu, han proliferat les formes de contractació amb menys obligacions per a

l'empresari i menys drets per a l'empleat/da. En aquest cas, finalment no es crea cap nou contracte juvenil, com s'havia especulat els mesos anteriors, però es facilita l'ús dels contractes formatius, els més precaris. Per una banda, es permet usar el contracte per a la formació de forma transitòria amb persones de fins a 25 anys (abans, el límit eren 21 anys). Aquest contracte és usat per adquirir els coneixements per poder exercir un ofici, dura entre 6 i 2 anys i legalitza la doble escala salarial dins la pròpia empresa, ja que permet que es cobri un 60% del sou que pertocaria per aquell lloc de treball, durant el primer any, i un 75% del sou, per al segon, i totes les cotitzacions empresarials estaran subvencionades per l'Estat. Per altra banda, es permet usar el contracte de pràctiques fins a 5 anys després d'acabar els estudis universitaris, de formació professional o equivalents que preparin per a l'ofici respectiu (fins ara, es podia usar fins als 4 anys posteriors). La temporalitat i retribució d'aquest contracte són equivalents a les del de formació. La gran problemàtica dels contractes formatius és que en cap cas hi ha cap garantia que serveixin als i les joves treballadores per formar-se i simplement són usats per a les empreses per tenir empleats/des més precaris/àries, barats/es i temporals i amb menys cotitzacions.

- No ataca la temporalitat:

Les mesures per limitar la contractació temporal en obra i servei, per contra, es preveuen poc útils, ja que el major problema actual amb aquesta qüestió és, com en el cas anterior, l'abús de la temporalitat en frau de llei, sobre la qual no s'hi actua. No es preveu cap fórmula per impedir que segueixi havent-hi una gran quantitat de joves encadenant contractes temporals per cobrir llocs de treball fixos. No en va, un 50% del jovent tenia contractes temporals, abans de començar la crisi. Incrementar la indemnització per finalització del contracte de 8 a 12 dies per anys treballat, tot i ser una mesura positiva, és poc útil, ja que segueix sent una quantitat irrisòria. A més, en un principi, el projecte inicial preveia que la temporalitat pogués durar fins a 3 anys, però aquesta xifra

s'ha incrementat fins a un màxim de 4 anys. Concebre un contracte temporal per cobrir una feina durant 4 anys suposa una perversió del seu objectiu bàsic i tan sols serveix per mantenir durant una gran quantitat de mesos un/a treballador/a al/la qual poder acomiadar de forma barata i amb l'espasa de Damocles a sobre que si sota el pretext de que no es rendeix o si s'organitza sindicalment, poder-se'n desempallegar senzillament no renovant-lo.

- Es manté la figura dels becaris i les becàries en frau de llei: Malgrat que al final no es crea la temuda nova fórmula de contractació que permet saltar-se tots els límits de salari mínim i condicions laborals, el cert és que tampoc es pren cap mesura per evitar que s'eternitzi l'extensió de becaris i becàries que, després d'acabar la formació, segueixen treballant en empreses per un sou irrisori i sense cap tipus de dret. En els debats previs dels darrers mesos, es preveia que s'obligués a les empreses a contractar un/a treballador/a que portés més de 12 mesos com a becari/ària, però finalment no s'ha inclòs la mesura en la reforma. Els empresaris, doncs, segueixen tenint barra lliure per abusar de la figura del/la becari/ària, la fórmula extrema de precarietat, sense gairebé cap dels drets i les garanties que preveu l'Estatut dels Treballadors.

- S'avança en la mercantilització de la intermediació laboral: 15 anys més tard que el PSOE legalitzés les Empreses de Treball Temporal (ETT), el mateix partit avança en la seva consolidació i major poder, també dels seus succedanis. Així, el Govern liberalitza en part els serveis que presten les agències privades de col·locació i les hi permet col·laborar amb els serveis públics d'ocupació, en el que pot ser el primer pas cap a la seva plena privatització. Igualment, obre la porta a què les ETT operin en sectors fins ara vedats (com el de la construcció, la mineria o l'administració pública). Enlloc de garantir una necessària reforma dels sistemes públics d'ocupació, fins ara pràcticament inoperants, i la nacionalització de les ETT, l'Executiu ha preferit mercantilitzar la intermediació laboral, el que provoca el manteniment de la temporalitat en la contractació i condicions laborals

molt més precàries que afecten sobretot al jovent, el principal col·lectiu usuari d'aquests serveis.

- Es mantenen les bonificacions en la contractació: Per tal d'incentivar la contractació del jovent, el Govern elimina les bonificacions a altres col·lectius i manté les de la gent jove, entre d'altres. Nosaltres som contraris a aquestes mesures que, malgrat efectives, avancen en la lògica que som nosaltres, amb diner públic, qui ens hem de pagar els salaris i les cotitzacions socials i empresarials, generant greuges respecte altres col·lectius també precaris. La solució, doncs, no passa per pagar a les empreses perquè contractin, el qual és una perversió, sinó avançar cap a un correcte repartiment equitatiu del treball i de la riquesa. Igualment, aquestes bonificacions són indiscriminades i en cap cas requereixen de la garantia d'una mínima qualitat en les condicions de treball.

Destinades al conjunt de la classe treballadora:

Per conèixer millor com afecta la reforma laboral al conjunt de la classe treballadora, us remetem al [document](#) realitzat per la Intersindical-CSC i a un [article](#) de Carles Sastre, el seu secretari d'Acció Sindical. En tot cas, però, apuntem tres línies que ens sembla important assenyalar:

- S'abarateix l'acomiadament: Mitjançant diverses fórmules, acomiadar serà ara més barat. Per una banda, es generalitza per a tots els col·lectius el contracte de foment de la contractació indefinida, amb una indemnització per acomiadament de 33 dies per anys treballat, amb un màxim de 24 mesos. En poc temps, pot ser que quedi com una raresa el contracte indefinit ordinari, amb una indemnització per acomiadament de 45 dies per any treballat, amb un topall de 42 mensualitats. Igualment, es vol facilitar l'acomiadament objectiu, amb una indemnització per acomiadament de 20 dies per anys treballat i un màxim de 12 mesos, tan sols acreditant pèrdues i reduint el preavís de 30 dies a 15 dies. Finalment, l'Estat pagarà 8 dies per anys treballat per a tot tipus d'indemnitzacions per acomiadament. Així, s'usarà diner públic per acomiadar treballadors/es de l'em-

presa privada, al mateix temps que es retallen recursos per als serveis públics. Finalment, a partir de l'any vinent, s'aplicarà el "model austríac", pel qual els treballadors i les treballadores ens pagarem els nostres propis acomiadaments.

- Es trenca la lògica de la negociació col·lectiva: Es facilita la clàusula de despenjament, segons la qual, tan sols demostrant que hi ha risc de futures pèrdues econòmiques, l'empresa podrà forçar la reducció dels salaris i la modificació de les condicions laborals acordades per conveni i als contractes individuals. Allò negociat per treballadors/es, sindicats i comitès d'empresa quedarà en paper mullat sempre que l'empresa al·legui riscos. De la mateixa manera, en nom del "model alemany", es podrà reduir la jornada a treballadors/es individuals si l'empresa ho necessita, sense necessitat d'aplicar un Expedient de Regulació d'Ocupació que fins ara havia d'afectar un nombre determinat d'empleats/des, i el nostre atur pagarà part de les hores que no treballem.

- Es dota de més poders els sindicats espanyols: Després del decret, CCOO i UGT guanyaran certa representativitat en els centres de treball on no hi tinguin presència, en especial petites i mitjanes empreses, per tal de reforçar la seva majoria i poder negociar en nom de treballadors/es que no els han escollit.

Algunes línies de treball

Més enllà les mobilitzacions i accions que es puguin acordar per tal de frenar aquesta reforma laboral, l'anàlisi de com hem arribat a una situació com l'actual i les dificultats que ens toca afrontar ens han de permetre mirar més enllà i esbossar algunes línies per preparar el terreny per als reptes que ens trobarem el 30 de setembre i de cara a futures ofensives i reformes de caràcter neoliberal.

- Cal jubilar el pactisme i la concertació social: Dos anys de negociacions dels grans sindicats espanyols, acceptant la premissa que cal reformar les relacions laborals per fer front a qualsevol crisi, sense

pràcticament mobilitzar els treballadors i les treballadores davant l'increment continuat del nombre d'aturats/des, la possibilitat de fer pressió al carrer per a un canvi de model socioeconòmic en uns moments de descontentament social generalitzat i la impossibilitat de construir alternatives han quallat en aquesta reforma laboral i en una dificultat elevada per articular una resposta crítica, després d'anys d'inactivitat, pactes allunyats dels centres de treball i un descrèdit cada cop major de CCOO i UGT. Aquest procés, que fa dècades que dura, ens obliga a afrontar la crisi sindical que el provoca i renovar els seus principis burocratitzats per fer renèixer la confrontació de classe que mai hauria hagut de deixar de caracteritzar els sindicats i, de fet, la millor fórmula per aconseguir conquestes laborals i socials.

- Cal construir referents propis i avançar nacionalment: Que la crisi econòmica coincideixi amb un increment clar i continuat de les aspiracions d'alliberament nacional no és coincidència. Sense un Estat propi i amb un espoli fiscal continuat, aplicar mesures en favor de les nostres condicions laborals i per un nou model productiu és una quimera. Cal lligar el procés de transformació social amb el d'alliberament nacional, però també és necessari en el cas invers. No podem donar suport a un procés d'alliberament nacional a qualsevol preu o estar darrera de totes les iniciatives de la burgesia catalana enfront la burgesia centralista, si després ens trobem a aquesta a l'altra banda de la barricada en la qüestió social. Igualment, el procés de construcció social i nacional dels Països Catalans i d'un marc laboral propi no serà possible sense un sindicalisme nacional i de classe fort i majoritari, com en totes les altres nacions sense estat del món. És responsabilitat del sindicat obrir-se a organitzacions d'esquerreres i independentistes, però ja és hora que les organitzacions i persones que treballen per l'alliberament nacional i social del país afrontin la necessitat de reforçar la presència sindical en els centres de treball.

- Cal incentivar la participació juvenil en el món del treball: Dins la situació dramàtica del sindicalisme de confrontació als Països Catalans, el

paper del jovent, històric element mobilitzador, no deixa de ser especialment preocupant, sobretot atenent a la precarietat acusada que pateix. O potser especialment per això, per la por que se'n deriva d'una inestable situació laboral, marcada en excés per la temporalitat i un acomiadament lliure i gairebé gratuït. Una fórmula per posar-hi remei és trobar noves fórmules de participació en el món laboral, específiques per a la gent jove, dins el procés de renovació del sindicalisme. Recuperar l'esperit de classe i de solidaritat és un pas previ absolutament necessari per fer-ho realitat. Cal recordar que en l'època en què menys garanties hi havia en els centres de treball per a exercir el sindicalisme, fa un segle, és quan es van aconseguir les majors victòries obreres, algunes de les quals ara maldem per mantenir. Amb el suport i de forma coordinada amb els comitès i delegats/des dels centres de treball i el conjunt del sindicat, la gent jove ha de crear noves fórmules de participació i mobilització, en el seu propi i en altres centres, per tal d'esquivar la possible repressió posterior. Per posar un exemple, realitzar concentracions i accions de protesta davant de centres de treball i comerços aliens on la precarietat i la temporalitat siguin una constant, per ajudar la seva plantilla, és una bona fórmula per començar. Teixir aliances locals en aquesta línia podria ser una bona forma d'iniciar aquesta cadena de solidaritat de classe.

el jovent
unit
fem
força!

